

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/27/2022
Identifikačné číslo spisu: 8020200493
Dátum vydania rozhodnutia: 29. marca 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Michal Matulník
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:8020200493.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcov: 1. O. D., bytom U. X, XX-XXX Q., N. W., 2. K. U., bytom A. XX H., XX-XXX J., N. W. (pôvodne podnikajúca pod obchodným menom Marzena Zabawa - JUPITER, so sídlom Centrálne 274, Svidník, IČO: 45 842 663), proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 4848-5/2020-BA zo dňa 18. mája 2020, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7Sa/24/2020-40 zo dňa 7. decembra 2021, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k.7Sa/24/2020-40 zo dňa 7. decembra 2021 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo 7. decembra 2021, č. k. 7Sa/24/2020-40, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil správnu žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej z 18. mája 2020, číslo: 4848-5/2020-BA (ďalej len „druhostupňové rozhodnutie“) ako aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne pobočka Svidník (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) zo dňa 20. novembra 2019, číslo: 1668-13/2019-SK (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“). Druhostupňovým rozhodnutím žalovaná postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) v celom rozsahu zamietla žalobcom 1 a žalobcom 2 podané odvolanie a potvrdila prvostupňové rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým tento rozhodol, že „Pánovi O. D., nar. XX.XX.XXXX, zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi zamestnávateľa Marzena Zabawa - JUPITER uplynutím dňa 12.08.2013 podľa slovenskej legislatívy“.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách článku 2 ods. 1, článku 11 ods. 3 písm. a), článku 13 ods. 3 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Základné nariadenie“), článku 14, článku 16 ods. 1 až 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Vykonávacie nariadenie“), bodu 5,6,7,9,10 rozhodnutia č. A1 z 12. júna 2009 Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia o zavedení postupu dialógu a zmirovacieho postupu týkajúceho sa platnosti dokumentov, určenia uplatniteľných právnych predpisov a poskytovania dávok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (ďalej len „Rozhodnutie A1“) a § 172 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., ako aj postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd, po tom, ako dôsledne zhrnul priebeh administratívneho konania, ako aj argumentáciu žalobcov obsiahnutú v správnej žalobe a vyjadrenie žalovanej k nej a po tom, ako zosumarizoval ním aplikované ustanovenia Základného nariadenia, Vykonávacieho nariadenia a zákona č. 461/2003 Z. z., podstatu svojho rozhodnutia zhrnul do bodov 75, 76 a 79 kasačnej sťažnosti napadnutého rozsudku. Odvolávajúc sa na (a citujúc) rozhodnutie Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Vs/1/2018 zo 4. decembra 2018 uzavrel, že ako prvostupňový správny orgán, tak žalovaná konali, hoci už konať nemali „... z dôvodu, že bola vo veci určená legislatíva a tým právomoc orgánu iného členského štátu ...“. Inými slovami, krajský súd uzavrel, že nakoľko na základe oznámenia príslušnej inštitúcie sociálneho poistenia v Poľskej republike (v prejednávanej veci ZUS v Lubline) došlo v súlade s Koordinačným nariadením a Vykonávacím nariadením k určeniu uplatniteľnej poľskej legislatívy, prvostupňový správny orgán ani žalovaná už (odkedy bola takto určená uplatniteľná poľská legislatíva) nemohli vôbec konať vo veci sociálneho poistenia. V súvislosti s tvrdením žalovanej, ktorá namietala nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu 2 (ako zamestnávateľa) krajský súd v podstatnom dôvodil, že žalobca 2 bol účastníkom administratívneho konania a „... rozhodnutím o zániku sociálneho poistenia jeho zamestnanca, s ktorým bez pochybností tesne súvisia aj zákonné povinnosti zamestnávateľa, mohol byť potenciálne ukrátený na svojich právach ...“ a preto (odvolávajúc sa na § 2 ods. 1 SSP a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) dospel k záveru o neopodstatnenosti tejto námietky žalovanej.

4. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd podľa § 191 ods. 1 písm. b) SSP zrušil prvostupňové rozhodnutie aj druhostupňové rozhodnutie, keďže ich podľa krajského súdu vydal orgán, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený. Ďalšími žalobnými námietkami, s ktorými bola vypravená správna žaloba, sa správny súd nezaoberal, majúc za to, že ich prípadná relevancia by nezakladala dôvod na iné rozhodnutie vo veci.

5. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal úplnú náhradu trov konania.

II.

6. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietala, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a tiež, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

8. Žalovaná v kasačnej sťažnosti namietala aj s odkazom na § 2 ods. 2, § 61 písm. a), § 177 ods. 1 a § 178 ods. 1 SSP nedostatok aktívnej hmotnoprávnej legitímácie žalobcu. Uviedla, že žalobca 2 v konaní jednoznačne nepreukázal a nešpecifikoval, akým spôsobom bol napadnutým rozhodnutím poškodený na svojich právach. Nesúhlasila so závermi krajského súdu týkajúcimi sa námietky nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu 2.

9. V súvislosti so záverom krajského súdu, že z dôvodu určenia poľskej legislatívy neboli prvostupňový správny orgán a žalovaná oprávnené vo veci sociálneho poistenia vôbec konať, v podstatnom dôvodila, že „Je síce pravdou, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia už bolo v súlade s koordinačnými nariadeniami EÚ určené, že zamestnanec od 13. augusta 2013 podlieha právnym predpisom Poľskej republiky, avšak napadnuté rozhodnutie (o zániku poistenia uplynutím dňa 12. augusta 2013) sa týkalo obdobia, kedy zamestnanec podliehal právnym predpisom Slovenskej republiky, t. j. obdobia pred uvedeným dátumom, pričom skutočnosť že zamestnanec 1. júna 2012 do 12. augusta 2013 podlieha právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, určila poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ako inštitúcia štátu bydliska v súlade s koordinačnými nariadeniami.“.

10. Žalovaná taktiež namietala priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcom.

11. Záverom navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

III.

12. Žalobcovia sa ku kasačnej sťažnosti žalovanej nevyjadrili.

IV.

13. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť.

14. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zrušil žalobou napadnutého rozhodnutia žalovanej a prvostupňového správneho orgánu. Druhostupňovým rozhodnutím žalovaná postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v celom rozsahu zamietla žalobcami podané odvolanie a potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým táto rozhodla, že žalobcovi 1 zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi zamestnávateľa Marzena Zabawa - JUPITER uplynutím dňa 12.08.2013 podľa slovenskej legislatívy.

15. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa § 61 písm. a) SSP, žaloba je procesný úkon, ktorým fyzická osoba alebo právnická osoba uplatňuje právo na súdnu ochranu porušeného alebo priamo dotknutého práva alebo právom chráneného záujmu.

18. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

19. Podľa § 178 ods. 1 SSP, žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

20. Najvyšší správny súd sa venoval (vychádzajúc zo štruktúry a usporiadania kasačnej sťažnosti) najskôr spornej otázke nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu. Najvyšší správny súd v tejto súvislosti v prvom rade upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa Tretej časti Správneho súdneho poriadku (§ 177 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv, a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu, ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

21. V tejto súvislosti najvyšší správny súd ďalej uvádza, že na to, aby sa mohla fyzická, respektíve právnická osoba úspešne domáhať všeobecnou správnu žalobou (správnu žalobou v sociálnych veciach - § 199 ods. 3 SSP) ochrany na správnom súde podľa Správneho súdneho poriadku namietajúc pritom nezákonnosť rozhodnutia, alebo opatrenia orgánu verejnej správy, je potrebné splnenie niekoľkých zásadných podmienok, ktoré zákonodarcu ustanovil. Predovšetkým musí ísť o rozhodnutie, ktoré je spôsobilé založiť, zmeniť, zrušiť, alebo deklarovat' práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo, ktoré sa ich priamo dotýka (§ 3 písm. b/ SSP), prípadne o opatrenie ako akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, priamo dotknuté (§ 3 písm. c/ SSP), ďalej o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť (§ 7 písm. a/ SSP) a tiež o rozhodnutie, ktoré nie je vylúčené spod súdneho prieskumu v zmysle § 7 SSP.

22. Rovnako musí ísť o rozhodnutie, ktorým bola fyzická, respektíve právnická osoba ukrátená na svojich subjektívnych právach, t. j., že jej takýmto rozhodnutím/opatrením bola spôsobená ujma, škoda, prípadne iný negatívny následok. Aktívna žalobná legitímácia v prípade ochrany subjektívnych práv teda svedčí fyzickej/právnickej osobe tvrdiacej ukrátenie na jej subjektívnych právach s tým, že aktívnu vecnú legitímáciu a jej trvanie skúma správny súd počas celého konania bez ohľadu na to, či jej nedostatok druhý účastník konania namieta, alebo nie. Na to, aby fyzická/právnická osoba bola vôbec oprávnená podať všeobecnú správnu žalobu (správnu žalobu v sociálnych veciach - § 199 ods. 3 SSP), musia byť vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii splnené všeobecne dve kumulatívne podmienky, a to jednak fyzická/právnická osoba má postavenie účastníka administratívneho konania, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, alebo opatrenie (tu porovnaj inštitút správnej žaloby opomenutého účastníka podľa § 179 SSP) a jednak už spomínané ukrátenie na subjektívnych právach v príčinnej súvislosti s vydaním rozhodnutia, respektíve opatrenia, pričom pod pojmom subjektívne právo treba rozumieť vlastné právo, prípadne právom chránený záujem. To ďalej znamená, že všeobecnou správnu žalobou sa nemožno domáhať ochrany práv inej osoby/iných osôb. Vo vzťahu k aktívnej žalobnej legitímácii je zásadné, ako sa účinky rozhodnutia/opatrenia orgánu verejnej správy prejavili v právnej sfére žalobcu. V tomto smere najvyšší správny súd poukazuje tiež na záver plynúci z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 2. júna 2011, sp. zn. IV. ÚS 228/2011, podľa ktorého cit.: „ (...) Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Ako vyplýva z uvedeného, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie.“

23. Vzhľadom na to, že preukázanie ukrátenia na subjektívnych právach, alebo právom chránených záujmoch je *conditio sine qua non* v súvislosti s podaním všeobecnej správnej žaloby fyzickou/právnickou osobou, bolo aj s poukazom na vyššie citované ustanovenie § 178 ods. 1 SSP nevyhnutné, aby žalobca 2 v podanej správnej žalobe uviedol konkrétne tvrdenie o tom, že bol nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy ukrátený na svojich právach, alebo právom chránených záujmoch. Z podanej správnej žaloby nie je zrejmé, v čom spočíva ukrátenie práv žalobcu 2 ako zamestnávateľa. Žalobca (v správnej žalobe bez rozlíšenia, či ide o žalobcu 1 alebo žalobcu 2) síce v podanej žalobe uvádza, že sa cíti byť ukrátený na svojich právach nezákonným postupom a rozhodnutím žalovanej, prípadne, že žalovaná hrubým spôsobom zasiahla do jeho práv a právom chránených záujmov, z ktorého dôvodu sa potom domáha ochrany svojich subjektívnych práv, ktoré však následne žiadnym spôsobom nešpecifikuje.

24. Podľa čl. 1 písm. j) Základného nariadenia "bydlisko" znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

25. Podľa čl. 1 písm. p) Základného nariadenia na účely tohto nariadenia "inštitúcia" znamená v súvislosti s každým jednotlivým členským štátom úrad alebo úrad zodpovedný za uplatňovanie všetkých alebo niektorých právnych predpisov.

26. Podľa čl. 2 ods. 1 Základného nariadenia, toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.

27. Podľa čl. 11 ods. 1 Základného nariadenia osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.

28. Podľa čl. 13 ods. 3 Základného nariadenia osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1.

29. Podľa čl. 16 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia, osoba, ktorá vykonáva činnosti v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, informuje o tejto skutočnosti inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska.

30. Podľa čl. 16 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia, určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú, so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a článok 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informuje o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určené inštitúcie každého členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.

31. Podľa čl. 16 ods. 3 Vykonávacieho nariadenia predbežné určenie uplatniteľných právnych predpisov, ako sa stanovuje v odseku 2, sa stáva definitívnym do dvoch mesiacov odo dňa, keď boli inštitúcie určené príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov o ňom informované v súlade s odsekom 2, ak už uplatniteľné právne predpisy neboli definitívne určené na základe odseku 4 alebo najmenej jedna dotknutá inštitúcia neinformovala inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska do konca tejto dvojmesačnej lehoty o tom, že nemôže prijať toto určenie alebo že zaujala k tejto veci odlišné stanovisko.

32. Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 461/2003 Z. z do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

33. Slovenská republika vstupom do Európskej únie, ako nový členský štát Európskej únie, Zmluvou o pristúpení preniesla svoje právomoci na Európsku úniu v určenej miere a svojím vstupom do Európskeho spoločenstva sa zaviazala k uplatňovaniu právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie. Právne záväznými aktami na úseku sociálneho zabezpečenia pre členské štáty Európskej únie (teda aj pre Slovenskú republiku) sú Základné nariadenie a Vykonávacie nariadenie. Európsky parlament a Rada prijali Základné nariadenie so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej články 42 a 308, konajúc postupom v článku 251 zmluvy, sledujúc ciele, uvedené v preambule zmluvy.

34. Základné nariadenie v II. hlave ustanovuje určenie príslušnosti právnych predpisov uplatniteľných na fyzické osoby vykonávajúce zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členských štátoch. V článku 11 ods. 1 uvedeného nariadenia Európsky parlament a Rada ustanovuje všeobecné pravidlo zakotvené v preambule tohto nariadenia, že osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu; tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou. V čl. 11 ods. 3 písm. a) uvedeného nariadenia európsky zákonodarcovia stanovili, že s výhradou článkov 12 až 16 osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu. Pokiaľ fyzická osoba vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, určí sa príslušnosť právneho predpisu členského štátu EÚ podľa právnej úpravy ustanovenej v čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, v zmysle ktorého osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1 čl. 13.

35. Postup uplatňovania článku 13 základného nariadenia Európsky parlament a Rada ustanovuje v čl. 16 Vykonávacieho nariadenia.

36. Kasačný súd sa nestotožnil s kategorickým avšak relevantnou argumentáciou nepodporeným a z aplikovateľnej (vyššie citovanej) legislatívy nevyplývajúcim záverom správneho súdu, že „... orgány verejnej správy konali napriek tomu, že v zmysle práva, z dôvodu, že bola vo veci určená legislatíva a tým právomoc orgánu iného členského štátu, už konať vo veci sociálneho poistenia nemohli ...“ , čo má za následok nezrozumiteľnosť samotného rozhodnutia.

37. V danom prípade bolo nesporné, že žalobca 1 má bydlisko na území Poľskej republiky, preto na určovanie uplatniteľnej legislatívy je v zmysle čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia príslušný poľský ZUS. Ten oznámením zo dňa 3. decembra 2013 adresovaným žalobcovi 1 a doručovaným žalovanej, žalobcovi 1 oznámil, že od 13. augusta 2013 podlieha poľským právnym predpisom podľa čl. 11 ods. 3 písm. a) Základného nariadenia. Uvedené žalovaná nenamietala a tým sa určenie uplatniteľnej poľskej legislatívy v súlade s čl. 16 ods. 3 vykonávacieho nariadenia stalo definitívnym.

38. Medzi účastníkmi zostal sporný dátum zániku povinných poistení na území Slovenskej republiky. Čo sa týka samotného určenia dňa zániku poistenia, správne bol žalovanou určený na deň 12. augusta 2013, pretože žalovaná vychádzala z určenia uplatniteľnej legislatívy, ako vyplývalo z oznámenia ZUS (táto skutočnosť je ostatne súladná aj so závermi krajského súdu). Kasačný súd však v súlade s názorom žalovanej uvádza, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia už bolo v súlade s koordináčnymi nariadeniami určené, že žalobca podlieha právnym predpisom Poľskej republiky, avšak rozhodnutie o zániku povinných poistení podľa slovenskej legislatívy sa týkalo obdobia, kedy zamestnanec podliehal právnym predpisom Slovenskej republiky, t. j. obdobia pred dátumom 13. augusta 2013, ktorý deň bol prvým dňom určenia poľskej legislatívy. Podľa názoru kasačného súdu bola preto žalovaná oprávnená vydať napadnuté rozhodnutie. Pri zaujatí opačného názoru by napríklad nebolo možné zo strany žalovanej v čase, kedy by osoba podliehala právnym predpisom iného členského štátu, predpisovať poistné za obdobie, v ktorom osoba preukázateľne podliehala slovenskej legislatíve a mala konkrétne povinnosti vyplývajúce z vnútroštátnej právnej úpravy sociálneho poistenia, čo zrejme nebol zámer citovaných nariadení.

39. Vzhľadom na zistenú dôvodnosť kasačnej sťažnosti žalovanej (ako vo vzťahu k otázke nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu 2 - vid' bod 23 vyššie, tak vo vzťahu k právomoci prvostupňového a druhostupňového správneho orgánu - vid' bod 38 vyššie), keď v ďalšom konaní bude potrebné správnu žalobu zamietnuť, kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil na nové konanie podľa § 462 ods. 1 SSP.

40. O trovách kasačného konania rozhodne krajský súd podľa § 467 ods. 3 SSP.

41. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.